

Περιεχόμενα Τεύχους

Editorial 1, 2, 3

Free data4

Συνέδρια 4

Έρευνες5

Editorial

του Νίκου Λαμπρινού

*Νίκος Λαμπρινός,
Πρόεδρος του Κέντρου
Ψηφιακής Γεωγραφικής
Εκπαίδευσης*

Αγαπητά μέλη,
Μέσα στο καλοκαίρι
συνήθως δεν
περιμένουμε να
υπάρχουν νέα,
τουλάχιστον πολλά, γιατί
οι περισσότεροι
περιορίζουν τη
δραστηριότητά τους.

Κι όμως, κάποιες φορές υπάρχουν σημαντικά νέα όπως αυτά που δημοσίευσε το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Το πρώτο που θέλω να σταθώ είναι η αλλαγή στις ώρες διδασκαλίας του μαθήματος της Γεωγραφίας. Όπως ήδη γνωρίζετε, η γεωγραφία έχει περιοριστεί σε μία ώρα τη βδομάδα από δύο που ήταν τα τελευταία χρόνια (το λέω έτσι γιατί αυτό έχει ξαναγίνει). Παρά το ότι παλιότερα είχε ελαττωθεί πάλι η διδασκαλία της Γεωγραφίας, γρήγορα διορθώθηκε και επανήλθε στις δύο ώρες.

Φέτος η Γεωγραφία έγινε πάλι ο εύκολος στόχος και μειώθηκε ξανά. Είναι προφανές ότι με τη μία ώρα τη βδομάδα το μάθημα υστερεί υπερβολικά. Δεν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος για να γίνει δουλειά σε βάθος. Ήδη το πρόβλημα του χρόνου ήταν ένα από τα βασικά προβλήματα που είχαν να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευτικοί στο παρελθόν, οπότε τώρα το πρόβλημα αυτό γίνεται ακόμη μεγαλύτερο.

Δυστυχώς, αντί να βελτιώνεται η κατάσταση, χειροτερεύει ολοένα και περισσότερο. Η Γεωγραφία στην Ελλάδα ως αντικείμενο είναι υποβαθμισμένο από τις επιλογές του Υπουργείου. Ενώ στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης η Γεωγραφία διδάσκεται μέχρι και την Τρίτη Λυκείου είτε ως αυτόνομο μάθημα είτε διαθεματικά με άλλα αντικείμενα όπως η Ιστορία είτε ως μάθημα επιλογής.

Συνέχεια στη σελ. 2

Στην Ελλάδα η Γεωγραφία διδάσκεται μέχρι και την Β΄ Γυμνασίου και μετά ...τέλος. Ένα μάθημα που αφορούσε την Γεωλογία στην Α΄ Λυκείου (μέσα από το οποίο οι μαθητές έπαιρναν πολλά στοιχεία γεωγραφίας μια και ήταν Γεωλογία - Γεωγραφία) καταργήθηκε κι αυτό. Είναι απίστευτος ο «πόλεμος» που έχει κηρύξει το Υπουργείο προς το μάθημα αυτό. Κι όμως, αν διαβάσει κανείς το βιβλίο του Δασκάλου/Καθηγητή για το μάθημα αυτό θα διαπιστώσει τη μεγάλη σημασία που έχει το μάθημα αυτό (το βιβλίο αυτό έχει εγκριθεί από το Υπουργείο αλλά «με άλλα λόγια να αγαπιόμαστε»). Τελικά αποδεικνύονται όλα «μεγάλα λόγια» δίχως αντίκρισμα.

Η αλλαγή αυτή δεν γνωρίζουμε σε ποια λογική στηρίχθηκε. Πώς αποφασίστηκε να μειωθεί η διδασκαλία της Γεωγραφίας στο μισό; Σε ποια στοιχεία στηρίχθηκαν αυτοί που πρότειναν κάτι τέτοιο; Ποια είναι η δικαιολογία; Μάλλον δεν θα μάθουμε ποτέ, όπως ποτέ δεν μάθαμε για πολλές άλλες αλλαγές που έγιναν κατά καιρούς, μέσα στο ΑΠ των τάξεων που διδάσκεται το μάθημα.

Λυπάμαι πολύ που μέσα από το βήμα αυτό αναγκάζομαι να γράψω τέτοιες ειδήσεις. Μακάρι να είναι για μικρό διάστημα και όχι μόνιμο. Και έτσι να είναι όμως, η ζημιά θα έχει γίνει. Και θα συμπληρώσει τις ζημιές όλων των προηγούμενων χρόνων.

Φταίμε όμως κι εμείς. Πόσοι από εμάς έχουμε πραγματικά ενδιαφερθεί για το αντικείμενο αυτό;

Πόσοι από εμάς βλέπουμε τη Γεωγραφία ως ένα αντικείμενο που μπορεί να μας βοηθήσει να καταλάβουμε πως λειτουργεί ο κόσμος μας; Πόσοι ενδιαφερθήκαμε να λύσουμε απορίες μας για να εξηγήσουμε στους μαθητές μας καθημερινές καταστάσεις;

Δυστυχώς, οι περισσότεροι από εμάς βλέπουμε τη Γεωγραφία ως ένα αντικείμενο που απλώς παρουσιάζει περίεργα χαρακτηριστικά που υπάρχουν στον πλανήτη μας, βλέπουμε περίεργα κράτη και τόπους που δεν τα είχαμε μέχρι σήμερα προσέξει και μας εντυπωσιάζουν (αλλά μέχρι εκεί), διαβάζουμε ειδήσεις που ίσως μας βοηθήσουν να κερδίσουμε κάποιο στοιχείο ή σε κάποιο τηλεπαιχνίδι απαντώντας για κάποιο περίεργο τοπωνύμιο. Όσα επίθετα ανθρώπων υπάρχουν, τόσα τοπωνύμια υπάρχουν. Γνωρίζουμε που κατοικούν όλοι αυτοί; Όχι. Γιατί πρέπει να ξέρουμε όλα αυτά τα τοπωνύμια που βρίσκονται; Κι όμως, η πλειοψηφία νομίζει ότι αυτό είναι η Γεωγραφία. Σε αυτό φταίνει όλοι αυτοί που μας έμαθαν ότι αυτό είναι η Γεωγραφία. Αν δεν αλλάξουμε εμείς πώς είναι δυνατόν να περιμένουμε καλύτερη μοίρα για το μάθημα αυτό;

Η δεύτερη είδηση ήταν τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων που εξήγγειλε το ΙΕΠ. Δεν είναι δυνατόν φυσικά να κρίνει κανείς αν και πώς προχώρησαν γιατί μόλις ξεκίνησαν. Σε κάποια από αυτά υπάρχει μία ιδέα Γεωγραφίας, με την γενικότερη σημασία. Θα μπορούσε να είναι πιο πλούσια η παρουσία της. Θα μπορούσε η Γεωγραφία να εμπλουτίζει περισσότερες από τις θεματικές που υπάρχουν.

Συνέχεια στη σελ. 3

Δεν χρειάζεται να το κάνει άμεσα. Και έμμεσα αν γίνει, όφελος θα προκύψει. Εμπλουτίστε τις δραστηριότητες με χάρτες. Υπάρχουν προτάσεις. Υπάρχει υλικό. Ψάξτε, ή ζητήστε βοήθεια. Το Κέντρο μπορεί να βοηθήσει. Δώστε βαρύτητα στο ρόλο του Κέντρου με την στάση σας, με το ενδιαφέρον σας. Ήδη είμαστε έτοιμοι να ανεβάσουμε σχετικό υλικό στην ιστοσελίδα. Θα βγει ανακοίνωση μόλις είναι όλα έτοιμα για να μπειτε να δείτε, να πάρετε ιδέες και να προχωρήσετε με τους μαθητές σας.

Καλή ανάγνωση

Νίκος Λαμπρινός

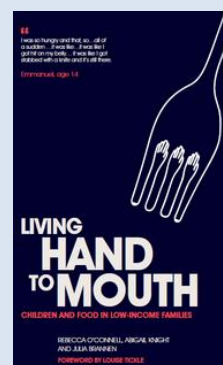

Νέα Μέλη του Κέντρου

Καλωσορίζουμε τα νέα μέλη του Κέντρου, την κα Κική Μακρή, και την κα Ταξιαρχούλα Σαλάνη. Ελπίζουμε το Κέντρο να σταθεί άξιο των προσδοκιών τους.

Δωρεάν Δεδομένα – Λογισμικά – άρθρα – βιβλία κλπ.

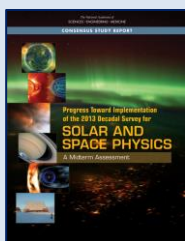
- Στην διεύθυνση <https://live.osgeo.org/en/overview/overview.html> μπορείτε να βρείτε όλα τα ανοικτά και ελεύθερα λογισμικά που υποστηρίζονται από τη δράση OSGeo όπως επίσης και έναν περιορισμένο αριθμό ιστοσελίδων με δωρεάν χωρικά δεδομένα.
- Στις παρακάτω διευθύνσεις παρέχονται δύο δωρεάν βιβλία που αφορούν το επίπεδο φτώχειας και το επίπεδο κάλυψης των αναγκών διατροφής. Έχει καταγραφεί αύξηση του ποσοστού των οικογενειών που δύσκολα καλύπτουν τις επισιτιστικές ανάγκες τους και αυτά αναφέρονται και παρουσιάζονται με στοιχεία στα βιβλία αυτά. Οι διευθύνσεις είναι: <https://www.uclpress.co.uk/products/126956> και <https://cpag.org.uk/news-blogs/news-listings/living-hand-mouth-now-free-access>

- Νέο δωρεάν λογισμικό για GIS και εφαρμογές Remote Sensing προσφέρεται από το Εθνικό Ινστιτούτο Διαστημικής Έρευνας της Βραζιλίας. Μπορείτε να το κατεβάσετε και να το δοκιμάσετε από τη διεύθυνση

<http://www.dpi.inpe.br/spring/english/index.html>

- Δωρεάν βιβλία (στα αγγλικά) που αφορούν το διάστημα και ειδικότερα τον Ήλιο και το ηλιακό σύστημα μπορείτε να κατεβάσετε από [εδώ](#) ή [εδώ](#).

- Ιστότοπος με δωρεάν δεδομένα για Remote Sensing και δορυφορικές εικόνες από την ESRI, USA. Ο ιστότοπος αυτός είναι εντελώς νέος και τώρα αρχίζει να αναπτύσσεται. Στο μεταξύ έχει ήδη κάποια χρήσιμα δεδομένα για όσους θα ήθελαν να προχωρήσουν με υλικό που μπορούν να προσαρμόσουν σε κάποια παρουσίαση ή μάθημα. Τα δεδομένα του ιστότοπου θα ανανεώνονται διαρκώς. Μπορείτε να τα βρείτε στο:

https://www.gislounge.com/hub-for-free-remote-sensing-materials/?utm_medium=email&utm_campaign=GISNL-2021-Sep-23&utm_source=YMLP

- Επισκεφθείτε το κανάλι του QGIS στο YouTube στη διεύθυνση <https://www.youtube.com/channel/UCGS162t4hkOA0b35ucf1yng/videos> για να δείτε video με εφαρμογές, παρουσιάσεις και πολλές ιδέες που υλοποιούνται με το QGIS.

Συνέδρια

Ευρώπη

Νοέμβριος 2021

1. 19-21 Νοεμβρίου: [12^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση](#)

Τόπος: Μέγαρο Μαρασλείου
Παιδαγωγικής Ακαδημίας, Αθήνα

Μάιος 2022

2. 23-27 Μαΐου: [Living Planet](#)

Τόπος: Βόννη, Γερμανία (μπορεί να γίνει και online – θα αποφασιστεί)

ΑΣΙΑ

Οκτώβριος 2021

3. 14-17 Οκτωβρίου: [3rd International Congress of Geographical Education \(ICGE\) 2021](#)

Τόπος: Online

Οργάνωση: Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Turkey

ΒΟΡΕΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗ

Δεκέμβριος 2021

4. 4 Δεκεμβρίου: [106th NCGE Annual Conference](#)

Τόπος: Online

Οργανωτής: National Council for Geographic Education

ΕΡΕΥΝΕΣ

Προς το παρόν δεν έχουν ανακοινωθεί συνέδρια Γεωγραφικού ενδιαφέροντος που να γίνονται στην Ελλάδα. Για συνέδρια και δραστηριότητες του εξωτερικού μπορείτε να ανατρέξετε και στο τελευταίο τεύχος του [Newsletter](#) του [GeoForAll](#)

Στο ίδιο τεύχος θα βρείτε webinars και σε παλιότερα τεύχη θα βρείτε δωρεάν εκδόσεις και βίντεο σχετικά με τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (στα αγγλικά).

Ανατρέξτε και σε όλα τα προηγούμενα Ενημερωτικά Δελτία του Κέντρου Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης για περισσότερες διευθύνσεις δωρεάν λογισμικών και βιβλίων.

Όσοι από τους αναγνώστες θέλουν, μπορούν να στείλουν την έρευνά τους ή στοιχεία για κάποια έρευνα που γνωρίζουν ότι βρίσκεται σε εξέλιξη και αφορά τη γεωγραφία σύμφωνα με τα παρακάτω πρότυπα:

Μεταδιδακτορικά και Διδακτορικά

1. «Μετασηματισμός επιστημονικών εννοιών της Αστρονομίας και της Τηλεπισκόπησης για την προώθηση της μάθησης: Από τα πλανητικά περιβάλλοντα στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική».

- Ερευνητής: Γεώργιος Μπαμπασίδης
- Μεταδιδακτορική έρευνα, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

2. «Η σημασία και η αξιοποίηση των γεωχωρικών μεταδεδομένων των ψηφιακών διαδραστικών χαρτών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση».

- Ερευνητρια: Γεωργία Ιντζίδου
- Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

3. «Η χωρική αντίληψη κατά την επίλυση προβλήματος στις φυσικές επιστήμες»

- Ερευνητής: Χρήστος Βοναπάρτης Κοσμίδης
- Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

4. «Ο γεωγραφικός γραμματισμός σε θέματα που αφορούν στην ευρωπαϊκή ταυτότητα και πολιτισμική κληρονομιά με χρήση νέων τεχνολογιών» με χρηματοδότηση από CoHERE grant agreement No 693289 & Sylff Fellowship Program Tokyo Foundation for Policy Research (2019)

- Ερευνητρια: Αθηνά Καρατζά
- Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

5. «Γεωγραφική και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Σχεδιασμός και αξιολόγηση ενός παραδείγματος STEM που αναφέρεται στην μετατροπή δορυφορικών εικόνων σε τρισδιάστατα μοντέλα εδάφους με χρήση γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών και τηλεπισκόπησης».

- Ερευνητής: Γεράσιμος Κωνσταντακάτος
- Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

6. «Ενδυνάμωση της Ταυτότητας των Μαθητών σε σχέση τις Φυσικές Επιστήμες και Παραγωγή πιο Ευρέων Πολιτισμικών Εννοιών για την Επιτυχία στις Φυσικές Επιστήμες».

- Ερευνητρια: Κανέλλα-Μαρία Μαρώση
- Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

Μεταπτυχιακές Σπουδές

1. «Η διδασκαλία των ωριαίων ατράκτων: Θεωρία και πράξη»

- Ερευνητρια: Ζωή – Χριστίνα Δασκαλάκη
- Μεταπτυχιακή διπλωματική, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

2. «Η παρουσία της μαθηματικής γεωγραφίας στην ξένη λογοτεχνία. Η περίπτωση της γραμμής Αλλαγής της Ημέρας».

- Ερευνητρια: Αγάπη Ζίζικα
- Μεταπτυχιακή διπλωματική, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

3. «Λοξοδρόμος και ορθοδρόμος: Διδακτική εφαρμογή μέσα από παγκόσμιους ψηφιακούς χάρτες».

- Ερευνητρια: Ιωάννα Ρεπανίδου
- Μεταπτυχιακή διπλωματική, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

Ερευνητικά/Εκπαιδευτικά προγράμματα

1. «Μελέτη της ανάπτυξης όψεων του επιστημονικού εγγραμματισμού μαθητευομένων σε συνθήκες τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης με τη χρήση διαδικτυακών εικονικών εργαστηρίων και την αξιοποίηση γεωγραφικών δεδομένων».

- Επιστημονικός Υπεύθυνος ΙΔΡΥΜΑ "ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ"
- Ερευνητικό πρόγραμμα ΚΡΗΠΙΣ

2. "Earth observation for Education".

- Επιστημονικός Υπεύθυνος: International Links (Global) Ltd, UK, για την Ελλάδα: Αντώνης Μουρατίδης, Τμήμα Γεωλογίας, ΑΠΘ.
- Ερευνητικό πρόγραμμα Erasmus +.

Φωτογραφία εξώφυλλου:
Λουτρά Πόζαο, Αριδαία
(Ν. Βουδρισλής, 2021)